

TRANG THÔNG TIN VỀ NHỮNG ĐIỂM MỚI CỦA LUẬN ÁN

Tên luận án: Hoàn thiện pháp luật về quyền lập hội ở Việt Nam hiện nay

Ngành: Luật Hiến pháp và Luật Hành chính

Mã số: 9380102

Nghiên cứu sinh: Hoàng Thục Oanh

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Đặng Minh Tuấn; TS. Chu Mạnh Hùng

Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Luật Hà Nội

NHỮNG ĐIỂM MỚI CỦA LUẬN ÁN

Thứ nhất, luận án làm rõ và phát triển khái niệm quyền lập hội theo cách tiếp cận dựa trên quyền. Quyền lập hội được xác định là quyền hiến định có cấu trúc phức hợp, bao gồm quyền thành lập, gia nhập, không gia nhập, rời khỏi hội; tham gia tổ chức, hoạt động và quản trị hội; quyền tự chủ, tiếp cận nguồn lực hợp pháp và được bảo vệ trước sự can thiệp trái pháp luật. Luận án đồng thời xác định các tầng chủ thể liên quan và phân biệt pháp luật về quyền lập hội với pháp luật về hội, qua đó chuyển trọng tâm nghiên cứu từ quản lý tổ chức hội sang ghi nhận, cụ thể hóa, bảo đảm, giới hạn hợp pháp và bảo vệ quyền.

Thứ hai, luận án xây dựng khung lý thuyết và hệ tiêu chí đánh giá pháp luật về quyền lập hội trên cơ sở kết hợp lý thuyết Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, cách tiếp cận dựa trên quyền và lý thuyết quản trị xã hội, xã hội dân sự. Hệ 08 tiêu chí được xác lập tạo công cụ kết nối thống nhất giữa nghiên cứu lý luận, đánh giá thực trạng và đề xuất giải pháp hoàn thiện pháp luật.

Thứ ba, luận án đánh giá có hệ thống pháp luật và thực tiễn thực hiện quyền lập hội ở Việt Nam theo các cấu phần của quyền, cập nhật đến ngày 10/8/2026, nhất là Nghị định số 126/2024/NĐ-CP và bối cảnh tổ chức chính quyền địa phương hai cấp. Trên cơ sở phân tích pháp luật, khảo sát, phỏng vấn và nghiên cứu thực tiễn, luận án nhận diện các hạn chế mang tính cấu trúc: thiếu đạo luật chuyên ngành, nguồn luật phân tán, cơ chế tiền kiểm, giới hạn quyền tự chủ, nghĩa vụ chưa phân tầng, hậu kiểm và dữ liệu chưa đồng bộ, cơ chế bảo vệ quyền và kiểm soát tư pháp chưa đầy đủ.

Thứ tư, luận án đề xuất mô hình hoàn thiện pháp luật đồng bộ, lấy việc bảo đảm thực chất quyền lập hội làm trung tâm: ban hành Luật về hội để cụ thể hóa Hiến pháp; chuyển từ xin phép sang đăng ký, từ tiền kiểm sang hậu kiểm dựa trên dữ liệu và rủi ro; bảo đảm tự chủ gắn với công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình; phân tầng nghĩa vụ theo quy mô, nguồn lực và mức độ rủi ro; tăng cường khiếu nại,

khởi kiện và vai trò của Tòa án; đồng thời xử lý phù hợp các liên kết không đăng ký và liên kết trên không gian mạng.

Thứ năm, luận án cung cấp luận cứ khoa học và kiến nghị có giá trị tham khảo cho việc xây dựng Luật về hội, rà soát các luật có liên quan, đổi mới quản lý nhà nước và nâng cao năng lực quản trị hội. Đóng góp tổng quát là đề xuất sự chuyển đổi từ mô hình chủ yếu quản lý hội sang mô hình vừa bảo đảm quyền hiến định của công dân, vừa nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước, kiểm soát quyền lực hành chính và bảo vệ lợi ích công cộng phù hợp với điều kiện Việt Nam./.

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

NGHIÊN CỨU SINH

PGS.TS. Đặng Minh Tuấn

TS. Chu Mạnh Hùng

Hoàng Thục Oanh